

Lausunto sisäisten vuokrien laskentaperusteista ja seurakuntien määrärahojen jakamisesta vuodesta 2026 eteenpäin

Paavalin seurakunnan seurakuntaneuvosto
08.10.2024 § 100
219/02.00.01/2024

Esittelijä Kirkkoherra, Paavalin seurakunta Kanala Kari

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto toteaa annettuihin kysymyksiin:

Sisäiset vuokrat:

1. Paavalin kannalta malli A on hyvä, koska seurakunta on luopunut kaikista muista tiloista paitsi kirkkokiinteistöstä (Sammattintie 5). Malli A kannustanut seurakuntia luopumaan mahdollisimman paljon tiloistaan.
2. Seurakuntaneuvostolla on ymmärrystä mallia C kohtaan, koska osa seurakunnista joutuu maksamaan juuri remontoituista tai pian remontoitavista tiloista niin paljon, että se vaikuttaa jopa lamaannuttavasti seurakunnan perustyöhön. Mallia voisi kehittää niin, että kullakin seurakunnalla olisi yksi sisäisten vuokrien ulkopuolella oleva pääkirkko. Mahdollisesti muista sakraalituloista maksettaisiin 50 prosenttia sisäistä vuokraa.
3. Seurakunnat saavat pitää kulujen jälkeen kertyvät tulot sisäänpääsymaksuista, koska se kannustaa innovaatioihin.

Seurakuntien määrärahajako:

1. Seurakuntaneuvosto pitää mallia kaksi parempana, koska jakoperuste 70/30 sekä kannustaa seurakuntaa tavoittelemaan uusia kirkon jäseniä että huomioi selvästi ne alueen asukkaat, jotka eivät kuulu kirkkoon.
2. Mallista yksi tulisi siirtää diakoninen tarve yhdeksi perusteeksi malliin kaksi. Jatkossa tämä on yksi keskeisistä jäsenyyteen vaikuttavista vetovoimatekijöistä. Monelle diakonia on syy kuulua ja liittyä kirkkoon.

Käsittely

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätöshistoria

Selostus

Yhteinen kirkkoneuvosto on päättänyt:

- 1) hyväksyä lausunnoille lähetettäväksi Helsingin seurakuntayhtymässä vuodesta 2026 noudatettavien sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden ja seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden valmistelumateriaalin.

2) pyytää seurakuntaneuvostojen, yhteistyötoimikunnan ja seurakuntayhtymän johtoryhmän lausunnot Helsingin seurakuntayhtymässä vuodesta 2026 noudatettavien sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden ja seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden valmistelumateriaalista. Lausunnot tulee antaa 11.10.2024 mennessä.

3) käsitellä seurakuntien, yhteistyötoimikunnan sekä seurakuntayhtymän johtoryhmän antamat lausunnot sekä Sisäisten vuokrien ja seurakuntien määrärahojen ohjausryhmän niihin laatimat vastineet kokouksessaan 31.10.2024.

Lausuntokierroksella seurakunnat ottavat kantaa siihen, miten sisäiset vuokrat tulisi laskea ja seurakuntien määrärahat tulisi jakaa vuodesta 2026 eteenpäin. Kirkkolainsäädäntö ei velvoita kuulemaan seurakuntia sisäisten vuokrien laskentaperusteita tai seurakuntien määrärahajakoperusteita muutettaessa. Sen sijaan kirkkojärjestyksen (KJ 3:50) mukaan seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto ennen kuin yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen asiassa, joka koskee seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä seurakuntayhtymän talousarviota. Päätös sisäisten vuokrien laskentaperusteista ja seurakuntien määrärahojen jakoperusteista vaikuttaa suoraan näihin molempiin. Tämän vuoksi seurakuntia on mielekästä kuulla myös tilanteessa, jossa sisäisten vuokrien ja/tai seurakuntien määrärahaajaon periaatteita ollaan mahdollisesti muuttamassa.

Valmistelussa sekä sisäisiä vuokria että seurakuntien määrärahojen jakamista toivottiin lähestyttävän erilaisista näkökulmista. Tämän vuoksi Sisäisten vuokrien ja seurakuntien määrärahojen ohjausryhmä ehdottaa, että **lausuntokierrokselle lähetetään kolme sisäisten vuokrien mallia ja kaksi seurakuntien määrärahojen jakomallia.**

Sisäisten vuokrien mallit ovat:

- **Malli A:** Sisäinen vuokra perustuu tilojen todellisiin kustannuksiin (nykyinen malli).
- **Malli B:** Sisäinen vuokra perustuu tilojen todellisiin kustannuksiin, keskustan suurista kirkoista perittävä sisäinen vuokra on 50 % tilojen todellisista kustannuksista. Osa suurten peruskorjausremonttien (yli 5 milj. euroa) investointikuluista katetaan yhteisesti.
- **Malli C:** Helsingin seurakuntayhtymän kirkkokiinteistöistä sekä kirkkojen toimitilaverkosta ja ylläpidosta päätetään yhteisesti yhteisessä kirkkovaltuustossa, kirkoista ei peritä sisäistä vuokraa.

Lausuntokierrokselle meneväksi esitettävät **mallit seurakuntien määrärahojen jakamiseen ovat puolestaan seuraavat:**

- **Malli 1**

- o Perusosa: 100 % jäsenet
- o Toiminnan perusteella muodostuva määrärahaosuus: Diakoninen tarve, Kirkko Helsingissä -strategia
- o Lisät: Tuomiokirkkoseurakunnan erityislisä, Ruotsinkielisten seurakuntien erityislisä, Vieraskielisen työn lisä

• **Malli 2**

- o Perusosa: 70 % jäsenet ja 30 % alueella asuvat
- o Toiminnan perusteella muodostuva määrärahaosuus: Rippikoulun käyneet, Toimitukset, Kirkko Helsingissä -strategia
- o Lisät: Tuomiokirkkoseurakunnan erityislisä, Ruotsinkielisten seurakuntien erityislisä, Vieraskielisen työn lisä

Määrärahojen jakomallit rakentuvat kolmen elementin kautta. Ne ovat perusosa, toiminnan perusteella laskettava osa sekä lisät. Jokaiselle elementille on määritetty oma suhteellinen osuutensa, jonka pohjalta elementtien koko määräytyy kaikissa erilaisissa seurakuntien määrärahojen jakomalleista. Eri elementtien suhteelliset osuudet kokonaismäärärahasta ovat seuraavat:

- Perusosa 82 %
- Toiminnan perusteella muodostuva määrärahaosuus yhteensä 13 %
- Lisät yhteensä 5 %

Kukin malli esitellään lausuntokierroksen materiaalissa. Materiaalissa arvioidaan myös erilaisten mallien hyötyjä ja haittoja. Ohjausryhmä on yksimielinen yhteiselle kirkkoneuvostolle lausuntokierrosta varten ehdottamistaan malleista.

Lausuntokierrosmateriaali pitää sisällään tekstiosan, jossa esitellään mallit ja niiden valinnan perustelut sekä kuvataan nykytila ja valmistelun edistyminen. Tekstiosan liitteenä ovat erilaisia malleja koskevat laskelmat ja hyötyjen ja haittojen erittely, kevään 2024 kuulemiskierroksen yhteenveto sekä edellinen seurakuntien määrärahojen jakoperusteita ja sisäisten vuokrien laskentaperusteita koskeva päätös.

Lausuntokierrosmateriaalin pohjalta seurakunnille esitetään seuraavat kysymykset:

Sisäiset vuokrat:

1. Mikä sisäisten vuokrien malleista olisi mielestänne paras? Millä perusteilla?
2. Miten suhtaudutte muihin esitettyihin sisäisten vuokrien malleihin? Tulisiko malleja vielä jollain tavalla kehittää?
3. Kenelle/keille kirkkojen sisäänpääsymaksuista kertyvät tulot kulujen jälkeen

mielestänne kuuluisivat jatkossa ja millä jakosuhteella? Vaikuttaako valittava sisäisten vuokrien malli asiaan?

Seurakuntien määrärahajako:

1. Kumpi seurakuntien määrärahojen jakomalli on mielestänne paras? Millä perusteilla?
2. Miten suhtaudutte toiseen esitettyyn malliin jakaa määrärahat seurakuntien kesken? Tulisiko malleja vielä jollain tavalla kehittää?

Lausuntokierroksen jälkeen Sisäisten vuokrien ja seurakuntien määrärahojen ohjausryhmä käy läpi lausunnot ja tekee niiden pohjalta esityksen yhteiselle kirkkoneuvostolle esitettäväksi edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle Helsingin seurakuntayhtymässä vuodesta 2026 noudatettavista sisäisten vuokrien määräytymisperusteista ja seurakuntien määrärahojen jakoperusteista.